

Szabó Magda

1917. október 5-én született Debrecenben, 2007. november 19-én hunyt el Kerepesen.

Érettségi vizsgáját 1935-ben tette le szülővárosában, 1940-ben a debreceni egyetemen szerzett latin-magyar szakos tanári és bölcsészdoktori diplomát. Ugyanebben az évben kezdett el tanítani is: két évig szülővárosában, majd 1942-től 1945-ig Hódmezővásárhelyen a Református Leánygimnáziumban dolgozott. 1945-től a Vallás- és Közoktatásügyi Minisztérium munkatársa 1949-ben történt elbocsátásáig. Ebben az évben visszavonták tőle a már odaítélt Baumgarten- díjat.

1947-ben házasságot kötött Szobotka Tibor (1913-1982) íróval. (Emlékeit Megmaradt Szobotkának című könyvében írta meg.)

Ebben az időszakban írta meg első versesköteteit Bárány, illetve Vissza az emberig címmel. A háború után az élet újrakezdésének erkölcsi konfliktusait fogalmazta meg. 1949-től a kényszerű hallgatás időszaka következett. 1958-ig nem publikálhatott, ebben az időszakban alkotott műveit csak később adták ki. Ekkortól kezdett áttérni a regényírásra.

Az 1958-as Freskó és az 1959-ben megjelent Az őz című regényei hozták meg számára a szélesebb körű ismertséget. 1959-től szabadfoglalkozású író. Lélekábrázoló regényeiben: a Pilátus (1963), A Danaida, a nőalakok emberi kapcsolatait, belső világát elemzi. Önéletrajzi ihletésű munkái az Ókút (1970), valamint a Régimódi történet (1971), melyekből hiteles képet kapunk a korabeli Debrecen múltjáról és mindennapjairól is. Történelmi színdarabjai közül a Kiálts, város! (1971) szintén Debrecen múltját jeleníti meg.

Míg az előzőkben Debrecen iránti hűségnyilatkozatát fogalmazza meg, A szemlélők (1973) vallomás a házasetetről, az együvé tartozás erejéről.

Történelmi regényei közül keresztény államunk születéséről szól: Az a szép fényes nap (1976). Meseregényeinek Sziget- kék, Tündér Lala (1965) álomvilága mindig földi tanulsággal szolgál. Gyermek- és ifjúsági irodalmunk kiemelkedő műveiben: Mondják meg Zsófikának (1958), Abigél (1970) pedagógusi elhivatottsága is megnyilatkozik. Az Abigél diáktörténetéből filmet is készítettek.

Szülővárosának, a kálvinista Debrecennek hagyományai meghatározóak voltak személyisége alakulásában. A szülők alakja - az apáé, aki műveltsége miatt köztisztelőben állt, és az anyáé, aki maga is írótehetség volt, gyakran tűnik fel műveiben. Sokoldalú művész. Költő, műfordító, regény- és drámaíró, jelentős tanulmányok, esszékötetek szerzője. Elbeszélő művészetével a lélektani regény nagy hagyományait folytatja és újítja meg. Művei középpontjában legtöbbször értelmiségi nők állnak. A lélek mélyén lejátszódó folyamatokat jeleníti meg, amelyek mögött a magyar társadalom korszakváltásait is megismerhetjük a maga reményeivel, belső válságaival, tragédiáival, az emberi kapcsolatok átrendeződésével.

1985-től öt éven át a Tiszántúli Református Egyházkerület főgondnoka és zsinati világi alelnöke. 1993-ban a Debreceni Református Teológiai Akadémia díszdoktorává avatták. Az Európai Tudományos Akadémia és a Széchenyi Irodalmi és Művészeti Akadémia tagja, Debrecen városának díszpolgára.

1959-ben József Attila-díjat, 1978-ban Kossuth-díjat, 1983-ban Pro Urbe Budapest díjat, 1987-ben Csokónai-díjat kapott. 1992-ben a Getz- díjjal tüntették ki. 1996-ban Déry- díjat, 2000-ben Nemes Nagy Ágnes-díjat és 2001-ben Corvin-kitüntetést kapott.

Férjének halála után az ő hagyatékát is gondozta.

Regényei a világ számos országában arattak sikert. Szabó Magda a legtöbbet fordított magyar író.